

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvoli frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 19. aprila.

Kakor znano je jeden najdolnjejših članov izmej Levičarjev baron Walterskirchen odložil svoj mandat kot državni poslanec in v svojem volilnem okraji sklical svoje volilce, da pred njimi opraviči in utemelji svoj izstop.

Ker je Walterskirchen mož „čistih rok“, trezega mišljenja in plemenitega značaja, užival je v vseh krogih veliko spoštovanja, nij čuda tedaj, da je njegov govor, s katerim je navajal in zagovarjal razloge svojega ravnana pred volilci, vzbudil veliko pozornost ter da je, ker je bil v prvej vrsti naperjen proti njegovim političnim zaveznikom, proti tako imenovanej ustavovernej stranki, zdaj združenej levici, to slednjo poparil v besede najširjem po menu.

Baron Walterskirchen izrekel je najprvo svoje mnenje glede poslanstva. Biti poslanec opravičeno je z dvojnega stališča. Ali v nadeji, da se v tem vzvišenem položaju izvede kaj dobrega, ali pa iz blazega častiljubja in v ponosnej samosvesti od stopnje narodnega zastopnika popeti se še na višje mesto. Zadnje misli nij on nikdar gojil, zavest pa, kaj dobrega izvesti, je izgubil popolnem, ko je namreč uvidel, da voditelji, katerim se je pridružil, niso vredni zaupanja. Opisuje potem ravnanje Levičarjev očitaje jim, da njih politika nij koristna niti Avstriji niti Nemcem v tej državi živečim, da se za koristi trdo-nemških kronovin, kakor Štajerske, Solnograške, Gorenjske-Avstrijske prav nič ne brigajo, da jih vprašanje, se bode li v Časovi ali v Litomišli nastavil nemšk ali česk ponočni čuvaj, bolj zanima, nego blagor mnogih tisočih, koji nij majno sreče, biti rojeni v deželi česke krone.

Mej večjimi primerami omenja potem, da so Levičarji v odbor za predposvetovanje o colnih tari-

fih volili štiri poslance iz Česke, štiri iz Moravske in jednega iz Dolenje-Avstrijske, sploh se le na te dežele ozirali, tako da so trgovinske zbornice onih dežel, kjer je doma največja železna obrtnija in trgovina, nezastopane in prezirane.

Nemški bratje iz Česke — kakor znano najstrastnejši in najbolj zagrizeni Nemci — postopali so tako samovoljno proti drugim na levici zastopnim Nemcem, da je opravičena misel, da nemški poslanci v Českej tudi proti tamošnjim slovanskim prebivalcem niso vsekdar postopali tako pravično in umestno, kakor bi to zahtevala borba za pravično reč.

Nadaljevaje razlaga uzroke svojega izstopa, zlasti pa klubov sklep glede glasovanja o volilnej reformi.

Po tem sklepu bi ne bil smel glasovati za volilno reformo ali pa bi bil moral izstopiti iz kluba. Proti volilnej reformi glasovati mu nij bilo možno, ker se mu je stvar dobra zdela, kajti naše razmere zboljšale bodo se le tedaj, ako se volilna pravica raztegne in razširi na vse tiste, ki plačujejo 5 gld. direktnega davka, kajti ravno oni bodo pripomogli, da se spravi v veljavno resnica, da bode država le tedaj uspešno napredovala, če se vsem državljanom dobro godi.

Tudi razdelitev českega veleposestva v skupino fidejkomisnih posestnikov posebej še v 5 krajevno omejenih volilnih skupin mu je popolnem po godu, ker odslej ne bodo odločevalo več nekoliko neodločnih, vsakokratnej vladu udanih elementov, tudi ne bodo pripadali v bodoče 23 izmej velikega posestva voljeni zastopniki izključljivo le ustavovernej ali pa konsermativnej stranki, ampak obe stranki bodeta zastopani primerno. Ta razdelitev českega veleposestva se mu ne zdi protiustavna, kakor se

je ljubilo trditi Levičnjakom, da je tudi slednjih mnogo bilo njegovega mnenja, a da so nasprot svojemu pravnemu prepričanju drugače glasovali, kar pa njemu nij bilo dano.

Glavni predmet vsega govora pa je, dokazati, da združena levica nima niti spremnosti niti značajnosti, da tedaj tudi za vladu nij sposobna, ker jo vodi le lastna korist, da je liberalna stranka le tiste svobodnostne posledice imela v oziru, katere so njej bile na hasen, da se tedaj on vseskozi opravičenega čuti, če je odložil poslanstvo.

Kdor ta govor čita, mora se nehotoma spominati naših političnih nasprotnikov, kakor iz zrcala zró nam njih ostro risane podobe nasproti in ker so zastopniki naših nemškutarjev in naših Nemcev tudi mej Levičarji, zadeti so ob jednem s to ostro obsodbo. Vse Levičarje pa je pretresel ta po njih bivšem pristaši govorjeni govor tako silno, da njih glavni list uže tožno piše, da oponicija stopa utrujena, ponižana, boječa se za prihodnost v zbornico, ker vé, da se ima nadjeti le bojev, nikdar pa ne zmage, da je mej njo uže veliko nezadovoljnežev, ki le čakajo ugodne prilike, zapustiti prapor Levičnjakov.

Razpad zlovilne levice ali vsaj dovoljno zmanjšanje teh vedno proti lastnemu prepričanju zanikujočih elementov, bude vsacemu dobro mislečemu v zadostitev, ker je bilo ravnanje levice uže neznosno in nedostojno in ker se ne bojimo reakcije, katero je naznanjal Walterskirchen v svojem govoru. Mi namreč svobode ne razumevamo po nemškem receptu, svobode samo za Nemce, nego mi težimo po splošnej svobodi, po ravnopravnosti vseh, in ako dosežemo to, potem se reakcije nij batí.

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Málovrh.)

Druga knjiga.

(Dalje.)

VIII.

Dva tedna pozneje sedel je Neždanov v tem istem stanovanju za svojo „pisalno mizo“, na katerej je brlela lojena sveča, ter pisal svojemu prijatelju Silinu sledeče: (Polunoč je uže zdavnata prešla; na počivalniku in po tleh ležala je obleka, okna kropil je neprestano rahel dež, a okolo hiše pihal je močan veter.)

„Jaz ti, dragi prijatelj, pišem in nalašč ne dodajem svojega naslova; poseben sel nesel bode to pismo do daljne postaje, kajti nihče ne vé, da sem tu, a če bi se to izvedelo, ne bilo bi dobro ne samo zame, nego še za koga družega. Dosti naj bode, ako ti povem, da uže dva tedna živim z Marijanom v nekej velikej tvornici. Tisti dan, ko sem ti pisal, utekla sva iz Sipjaginove hiše in našla zavetja pri nekem prijatelji, katerega hočem Vazilij imenovati. On je tu v tvornici prva osoba in izvrsten mož.

Toda tu v tvornici ostaneva samo tako dolgo, da pride čas delovanja; — akopram bode ta čas Bog si zna kedaj prišel.

„Vladimir, ko bi ti vedel, kako težko mi je pri sreči. Najprej mi je reči, da sem tudi z Marijanom utekel, vendar ž njo živim ko brat in sestra. Ona me ljubi... in rekla mi je, da bode moja... čim bi sam čutil, da imam kakšno pravico to od nje terjati.

„Vladimir, jaz čutim, da te pravice nijmam! Ona zaupa meni, mojej poštenosti — jaz je ne budem prevaril. Vem, da bolj od nje še nikogar ljubil nijsem, niti ljubil ne budem (to je sveta istina!) In vendar! Kako bi mogel nje usodo za zmerom z mojo združiti? To stvorenje polno življenja in — mrtvec! In ako še nijsem popoln mrtvec, to sem vendar na pol! Bi li to pošteno bilo? — Ti bodeš gotovo rekel: Da je strast velika, molčala bi vest. — A baš to je stvar: jaz sem mrtvec, pošten mrtvec ako ti je drag! — Za Boga, ne reci, da vse pretiravam. — Kar ti pišem, je poštena, čista resnica.

„Marijana premišljuje o novem svojem delovanju, v katero verjame.... Jaz pa!....

„Toda — pustiva zdaj ljubezen in osobno srečo. — Dva tedna hodim zdaj mej „narod“; a bolj neumnega, nego je to, si predstavljati ne moreš. Na-

ravno je, da sem jaz krv, a ne stvar sama po sebi. Slavofil nijsem, to rad pritegnem, jaz nijsem jeden tistih, ki bližanje k narodu smatrajo za nekako zdravilo; jaz bi rad za narod sam delal, — a kako?

— Kako bi začel? Preveril sem se, da, ako pridem v dotiko z narodom, le opazujem in slušam, ali sam govoriti ne morem, kraj najboljše volje. Jaz sam čutim, da nijsem sposoben za to, baš kakor slab igralec čuti, kadar ima tujo nalogu predstavljati. Vrhu

tega me moti še skepticizem in vestnost, in nek humor, ki se iz mene samega norca dela... Gnušno je le misliti na to maskarado. Nekateri govoré: najprej je treba jezik in navade naroda.... to je bedarija! bedarija! Le sam mora človek to verjeti, kar drugim govorí. Slučajno poslušal sem nekoč povedanje nekega staroverskega proroka. Vrag naj zna, kaj je vse brbral, v na pol cerkvenem na pol narodnem jeziku; videlo se mi je, kakor da kukačica kuka. — Ali njegove oči se lesketale, glas mu je bil jak in grmeč, pesti mahal je okolo sebe, a on sam izgledal je, kot da je ulit iz železa! Slušalci njegovi ga niso razumeli — ali navdušeni so bili zanj, ga smatrajo za svetnika in mu ubogajo! — Jaz pa začnem govoriti, kot da hočem koga za odpuščenje prosi. Skoro bi hotel postati takšen razkolnik, čigar znanje sicer ne vredi nič, ali — ve-

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. aprila.

Zdajna **Taaffejeva** vlada zapisala si je tudi v svoj program, da hoče urediti gospodarstvene razmere, pomagati kmetu in obrtniku do blagostanja. Mnogo je uže od svojega programa izvršila ta vlada, a ostalo hoče se izvesti, namreč z uporabo tujega kapitala zmanjšati obresti, da bode mali obrtnik mogel dobivati ceno denarno pomoč; za kmeta hoče skrbeti s tem, da se ustanove posojilnice, da se odpravi prosto razdeljevanje zemljišč, da se uredi nasledno pravo in sicer po poti deželnega zakonodajstva, ker razlika v raznih deželah pri socijalnih in zemljiščnih razmerah tako zahteva.

Na nekaterih krajih, osobito pa na Dunaju, imajo **delavci** shode in pri shodih teh govorit proti židom, češ, da ta zarod uničuje delavca in ga hoče popolnem spraviti pod svojo oblast. In pri shodih teh se često zgodi, da se stopo in par glavic gre krvavih domov. Levičarski listi pa v svojej modrosti porabljo te ekscese po vinu razburjenih delavcev in pišo, da je vsega tega protizidovskega gibanja kriva — Taaffejeva vlada. Pri vsem tem pomisliti je le treba, da človek pri potapljanju zgrabi za bilko, češ, da je bruno. Levica se potaplja in dela tako!

Hrvatska skupščina sklicana je bila včeraj v sejo, a bila je zaradi izstanja mnogih poslanec nesklepna. Kakor se čuje, sklenil se je mej večino in zmerno opozicijo kompromis, merec na to, da se volitev regnikolarne deputacije brez debate izvrši.

Zanimljivo je, kako poroča nalašč v to odpoljni poročevalci „Tribüne“ z Jugom. On poroča od 5. t. m.: „Tretja ekspedicija v Krivošije je završena, če je pa slednja, to vedo bogovi.“ Potem poroča o raznih bojih, katere so morali prestat naši vojaki začetkom tega meseca v vstaši. Boji ti niso bili bog si ga vedi kako težavni glede moči in nasprotovanja sovražnikovega, a motil je pri postopanju naše vojake trajen dež. Tri dni deževalo je neprehomoma, a naše vrle čete se niso ustrašile tega, prodirale so na rej, preiskale vas za vasjo, da bi naše gnezdo vstašev. Dobili so jih nekaj na skalovitih krajih, a zbežali so, ko so ugledali naše čete. In iz tega sklepa ta poročevalc, da je vstaja v ožjem pomenu besede končana, a mnogo da bode še prešlo časa, predno se popolnem iztrebijo upornikov Krivošije, kajti ti ljudje obdržali se bodo še dolgo časa kot ropari. Le zelo energično postopanje moglo bi jih uničiti.

Fml. baron Dahlem poroča pa oficijelno od 7. t. m. o patroliranji svojih vojakov proti Mestrovac-Planini. Pri Ravnej gori naleteli so na nekatere oborožene vstaše, a ti so zbežali, zagledavši naše čete. Dne 12. t. m. pa so nekateri naši vojaki naleteli pri Jabuki na vstaše, se sprigli z njimi in jednega ustrelili, dva pa ujeli. V hišah dobili so mnogo orožja in streliva.

„Narodni list“ od 17. t. m. pa poroča, da se v Krivošijah skoro vsak dan vrše mali ali večji boji, da si tudi ne krvavi. Nekateri prebivalci Pohorja hoteji so čez Lastvo Krivošnjcem na pomoč, a Lastvanci so jih zvrnili. Tri s puškami novega sistema ujela je finančna straža in jih izročila uradu

rovanje, — verovanje!! — Marijana veruje! Zgodaj zjutraj uže dela in pomaga Tatjani — to je ženska ne neumna, dobrosrčna in delavna; ta veli, da se hočeva jaz in Marijana „pokmetiti“; — s to Tatjano dela in ne sedi ni trenutka mirno, baš ko mravlja; Marijana se veseli, da njeni roki rudeči in trdi postajata, in težko čaka onega trenutka, ko bode za narod svoje življenje žrtvovala. — Ako jej začnem o svojih čuvstvih govoriti, se prvič sramujem kot da hočem kaj tujega imeti, a drugič nje pogled — ta udanost. — Vzemi ne . . . ali misli! . . . In čemu vse to? — Ali nij nič svetješega na svetu? — Ne, oblec umazani in smrdljivi svoj kaftan in pojdi v narod . . . In jaz grem v narod . . .

„Oh, koliko kratov preklinjam to rabločutnost in gnus, to nervozno razburjenost, iz katerih čuvstev sem sestavljen; vse to je dedčina mojega aristokratičnega očeta! Kakšno pravico je imel baciti me v svet s takimi organi, kakeršne mi je dal in ki nijso primerni krogom, v katerih sem prisiljen živeti? Ustvaril je ptico in jo v vodo vrgel! Ustvaril je estetika in ga vrgel v blato! Ustvaril je demokrata in ljudoljuba, kateremu uže duh „zelenega vina“, žganja — bljevanje prouzroči! . . .

„Ali kam sem zašel: očeta dolžim! Nijsem li jaz sam demokrat postal? Kaj je on tega kriv! —

v Boki. Baje, da se bodo čete iz Hercegovine poslate v Krivošije, da se popolnem uduši tu upor. V okraji Stolca je še 70 vstašev. Te dni prišla je četa vstašev v vas Dobar in zahtevala živeža. Prebivalci niso hoteli ničesa dati, vstaši pa so si vzeli s silo. Dve kompaniji sta odšle iz Stolca v Dobar. Vstaši so bežali ugledavši čete v gore. Ko so se čete vračale v Stolac, pokazali so se zopet vstaši in napali žandarmerijsko stražo v Vlahovici.

Vnanje države.

„Golos“ poroča, da se je iz **Rusije** izgnalo 5000 židov in da lekarji zdaj prodajejo svoje lekarne. Rusija uvideva, kako pogibeljn je židovski živelj.

Kakor se zdaj poroča, vršilo se bode carovo kronanje najbrž v drugej polovici meseca avgusta. Slavnost ta trajala bode štirinajst dnij, pri kronanju prejšnjega cesarja pa je trajala ta slavnost cel mesec. Tudi stroški bodo manjši; pri Aleksandru II. veljalo je kronanje osemnajst milijonov rubljev, a zdaj bode baje le deset milijonov.

Bruseljski „Nord“ prinaša iz Petrograda poročilo, „da je vest o imenovanju ministra za notranje poslove, generala Ignatijeva, poslanikom za London in njega nadomestuje po poslaniku Lobanovu, neutemeljena. Istotako je neutemeljena vest, da je minister za vnanje. Giers, poklical zastopnike pri drugih državah v Petrograd, da bi jih poučil o svojem novem političnem programu. O programu nij govorova.“

Znano je, da je mej **Bolgarijo** in Turčijo nastal nekak prepir. Ta prepir bode se zdaj mirnim potom poravnati. Assym Paša je namreč pred nekojimi dnevi izjavil se, da istih sedem bataljonov pri Djumi nijma nobenih sovražnih namer proti Bolgariji, da se vojaštvo nij pomnožilo in poslalo na mejo bolgarsko, da so to vse le nekake v sovražnem zmislu izmišljene vesti.

Potovanje **srbskega** kralja Milana po svojej deželi trajalo bode 31 dnij. Kralja spremljal bode razen ministerskega predsednika Piročanca tudi vojni minister general Tihomil Nikolić.

V **Dublinu** dobili so v soboto večer malo zalogu orožja. V nedeljo večer pa se je napala policijska kasarna in se skušala poslati z dinamiton v zrak; eksplozija pa je uničila le stranski zid, tla in streho. Ponesrečil se nij nihče pri tej eksploziji.

Pred nekojim časom se je poročalo, da upor v **Tuneziji** pojema, a po najnovejših poročilih sodeč je položaj tam silno resen. Mej vojaki razširja se bliskovo hitrostjo vročica in jih uničuje.

Iz **Kajire** se poroča od 14. t. m., da se mečejo vsak dan druge osobe v zapor, ki so v zvezi z zaroto proti Arabi-paši. Število udeležencev znaša 24. Preiskuje se še zmerom. V armadi in ministerstvu vlada razdor. Položaj smatra se v oficijelnih krogih kritičnim.

Dopisi.

Iz **Baških ulic**. [Izv. dop.] Marsikateri starinoslovec obiskal je ta kraj, kajti tu stoji tik pota od Staja proti Kotu navpik postavljena skala z latinskim napisom iz časov, ko je trd Rimjan Slavjana trl. — Ta kamen je znan mej ljudstvom, a ne zaradi starinske vrednosti, temveč zaradi silno veli-

„Da, Vladimir, meni je težko pri srci. Žalostne misli se mi vedno vzbujajo. Gotovo se vprašaš, nijsem li v teh dveh tednih svojega potovanja našel nobenega človeka, ki bi me razumel? Kaj naj rečem. Nekaj tacega sem se ve da tudi našel . . . Jeden mojih novih znancev je predrzen dečko, da ga je človek vesel; ali jedva mu začnem govoriti o mojih knjigah in brošurah, uže me ne razume.

„Tukajšnji tovarniški nadziratelj Pavel, desna roka Vaziljeva in jako pameten, da ne rečem premeten človek, ima prijatelja kmeta, ki se zove Elizarov, tudi razboaren in pošten mož brez zvijače; ako s tem o naših stvareh govorim, zdi se mi, da se mej njim in mej meno vzdiguje visok plot, on me gleda kot človek, ki ne ve, kaj hočem! — Da, še jednega sem dobil, ali ta je drugače stvar v roke vzel: „Le nikari se ne pretvarjate,“ mi je reklo; „recite kar naravnost: Hočeš nam li ves svoj svet, kolikor ga imaš, podariti ali ne?“ — Jaz sem mu reklo, da nijsem niti posestnik iti gospod. — „No,“ reklo je on na to, „ako si naš mož, priprost človek, to njima tvoje besedičenje nobenega zmisla in potem bodi tako dober in daj mi miru.“

„Tudi sem opazil, da, ako te kdo rad posluša in tudi tvoje knjige vzame, je to takšen človek, da z njim nijsem nič pridobili. Drugi, katerih tudi mej

cega zaklada, ki je baje tukaj zakopan. Pred nekaj dnevi, stoprav ko je v Studenci ponočna jednajsta ura odbila, vzdigne se krdelo oboroženo z mnogovrstnim kopalnim orodjem, rovnicami, krampi, lopatami proti temu kamnu. Pred njimi kot vodja korači s črno knjigo pod pazduhu mož v črnej obleki. Blizu omenjenega kamna se vstavljo in začnejo molč po navodu črnega moža kopati.

Kopljejo, da jim pot v curkih po čelu teče, a zaklada nij, zaman rotenje črnega moža, slednjič se jih vender peklenšček, ki bi rad kak drug poselabil, da mu ne bi bilo treba vedno na zakladi sedeti, usmili ter reče, da si niso pravega dne izbrali, veli jim, naj pridejo na bele nedelje večer. Veseli, da so dobili od tako kompetentnega moža nadpoln odgovor, odidejo in se ves čas pripravljajo na dvigovanje zaklada, celo voz vprežen s tremi konji bil je pripravljen, da bi bogati, hudiču vzeti plen odpeljali. Toda tudi na belo nedeljo nij jim poratalo, kajti črni mož pozabil je na čarobni plašč. Zakladažljni moralj so zopet 30 forintov za naročitev plašča zložiti. Črni mož je dobil po takem sveto bližu 300 forintov in čaka lehko na prihod plašča, če nij uže zginil.

Z Dunaja 18. aprila. [Izv. dop.] Preteklo nedeljo bilo je na Vidnu v marsikateru Slovencu znanej gostilni „Zu den drei Engeln“ zborovanje proti antisemitom, katero nij imelo namen poganjati se za žide, ampak dokazovati, da delalci nečejo biti postrešček Schönererja, ki je zdaj šel ščuvat proti židom v Nemčijo. Glavni predmet vseh govorov bil je ta: Mi delalci nijmo niti za židi, niti proti židom, mi ne poznamo verske razlike, mi se bojujemo le proti glavnemu sovražniku ta je veliki kapital. Da so pa delavci sklicali to zborovanje, temu bil je naslednji povod: Nemško-nacionalci Sehōnerer, Fürnkranz in Schöffel hoteli so pridobiti delavce, delavci naj bi jim bili „infanterija“. Ustanovili so pravo pravcate protisemitsko zvezo, katere družabniki se spoznajo na tem, da nosi vsak pri verižici žepne ure žida na vrvici obesene. Nemško-nacionalci izdavajo v to svrhu mnogo novcev in razširjajo ogromno število antisemitskih brošur, agitujejo sploh z vsemi sredstvi za „Judenhettz“. In ker jim delavci nečejo sesti na limanice, ker so uvideli to nakano Schönererjevo, zato čuli so se pri zborovanji viharni klaci: Nieder mit Schönerer! Nieder mit den Deutschnationalen!

Kako delavski krogi dobro sočijo o nemško-nacionalcih, povedal je prav dobro jeden govornik: „Ti gospodje so denes proti židom, jutri pa zahtevajo, naj žive le Nemci, kdor nij Nemec naj pogine, — Čeh in Magjar bi niti živeti ne smela.“

Delavci nijso za žide, tudi ne proti njim, nikakor pa nečejo podpirati nemško-nacionalcev. Znamenito je, da vsi tukajšnji listi, odkar je pričelo

nami nij treba, so tisti, ki govoré v frazah; jeden takšnih me je nekoč strašno mučil . . . Dalje sem to opazil: Ali se ti še spominaš, da se je nedavno govorilo o tistih nekoristnih ljudeh, ki smo jih zvali „ruske Hamlete“? Pomisli, takšnih „Hamletov“ je tudi v narodu mnogo! — Se ve da v posebnih nuancah . . . Interesantni ti ljudje radi k nam pristopijo, ali tudi tu nič ne koristijo ter vedno tisti „Hamleti“ ostanejo. Kaj nam je torej početi? — Skrivno tiskarno narediti? — Kajig imamo dosti, tudi takšnih, ki svetujejo: „Prekrižaj se in vzemi sekiro v roko!“ — Tudi tacih, ki kar naravnost velé: „Vzemi sekiro v roko.“ — Bi li povesti za narod pisali? — Kdo jih bode tiskali? — Ali kar naravnost vzeli sekiro v roko? — Čemu, s kom in proti komu? — Da bi nas vladni vojaki z vladnimi puškami postrelili? To bi ne bilo nič druzega, nego koncentrirani samomor! Rajši se jaz sam ubijem. Vsaj vem, kdaj in kako — in sam si izberem mesto, kamor hočem zadeti.

„Res, ko bi zdaj kje kakšna narodna vojska nastala, jaz bi šel tja, ne koga osvobodit (Druge osvobojati, a naši nijso osvobojeni!), ne, da bi sam poginil! . . .

„Srečen človek pa je prijatelj Vazilij — tega imam v mislih, ki je mene in Marijano sprejel v

antisemitsko gibanje, o delavcih jako pohlevno pišejo. Ker je v vsakem uredništvu večina osoba židovska, je to lehko umetno.

Govornikov bilo je vseh petnajst; da se je mnogo prazne slame mlatilo, nij treba še zatrjevati. Zborovanje vršilo se je silno neredno in hrumno. Več osob, ki so bile preglasne in izustile kljice, večini nepovoljne, bilo je vrženih na ulice, konečno sprejela se je resolucija proti antisemitom in tako se končala ta prav dunajska „Hetz“.

Domače stvari.

— (Upravni odbor „Narodne tiskarne“) sklenil je v svojej seji 16. t. m. izplačati za 1. 1881, kakor za prejšnja leta, na vsako delnico 4 gold. ali na vsak kupou 2 gold., s to spremembom, da se vse to izplača na jedenkrat in sicer počeni od 1. novembra t. l.

— (Vabilo k občnemu zboru „Glasbene Matice“,) ki bode dne 20. aprila 1882 ob 6. uri zvečer v čitalničnih prostorih. Program: 1. Ogovor prvosedašnikov. 2. Poročilo tajnikovo o IX. društvenem letu. 3. Poročilo blagajnikovo o društvenem gospodarenju. 4. Volitev 20 odbornikov, katerih mora najmenj biti 12 v Ljubljani, in mej njimi se zaznamenuje posebe prvosedašnik in blagajnik. 5. Posamičnih članov nasveti.

— (Umril) je danes dopoludne v vseh ljubljanskih, posebno pa v narodnih krogih dobro znani Edvard Možek, jedini sin poznatega bogataša. Lehka mu zemljica!

— (Razpisana) je služba tajnika c. kr. kmetijske družbe kranjske z letno plačo 420 gold. Prošnje, v katerih je dokazati strokovno zmožnost, znanje slovenskega jezika v govoru in pisavi in pisanika vajenost, naj se predlože do 1. junija t. l. pri centralnem odboru kmetijske družbe kranjske.

— (Za „Narodni dom“) nabral je o praznikih pri znancih in prijateljih v Zagrebu gospod Alfred Kaiser 22 gold. 50 kr., katere je izročil „Prvemu klubu za nabiranje prostovoljnih doneskov za „Narodni dom,“ tudi bratovščina sv. Jakoba imenovanemu.

— (Prošnje za ravnopravnost slovenskega jezika) v šolah in pri sodnjah i. t. d. odposlale sog. Hermanu občine: Radoslavška, Malonedeljska, Moraška in Godmarska.

— (Občine Studenec, Vrbljane, Tomišje in Loka na Ižanskem) odposlale so po gosp. dr. Vošnjaku prošnje na državni zbor za ravnopravnost slovenskega jezika in prestavo nadsodnije v Ljubljano. Glavna zasluga v tej zadeli gre vremu županu na Studenci gosp. Mrkunu.

— (Mraz) v noči mej 11. in 12. t. m. proučil je veliko škodo. V vinogradih pri Ormoži je polovica pričakovanega vina izgubljena. Jednaka so

poročila iz Rogatec. Pri Mariboru poškodovani so osobito visoko ležeči vinogradi.

— (Masten led.) Pri Brežicah se je videlo na Velikonočno nedeljo, kakor da je Sava polna lednih ploč. Ko se je pa pogledalo bolj natanko, videlo se je, da prinaša voda na površji velike mastne „cinke“; bilo je to olje iz oljne tovarne pri Zalogu, ki je pogorela na veliko soboto dopoludne. Veliko tega olja so nalovili, za kola mazati bode prav dobro. Iz tega dogodka bi se lehko izračunilo, koliko ur potrebuje voda od Zaloga do Brežic.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 19. aprila. Iz gotovega vira vam poročam, da bode g. minister Pražak v malo dneh izdal ukaz za vse sodnije graške in tržaške deželne nadsodnije, da morajo sprejeti vse v slovenskem jeziku pisane vloge ter jih slovenski rešiti. Sploh se imajo sodnije ravnati po uže obstoječih ukazih in za Slovence slovenski uradovati.

Vabilo na naročbo.

V kratkem izide v 2000 iztisih „Slovnica jezika bugarskog“ priredjena za Hrvate in Slovence . . . Cena 2 franka ali 80 kr. a. v.

Ker se je kojiga tiskala v Sofiji (sredci) in mej Avstrijo in Bolgarsko nij poštnega dogovora glede nakaznic in poštnega povzetja, prosim slovenske rodoljube, ki žele imeti to slovniko, da mi do pošiljejo 80 kr. (in 10. kr. za poštnino knjige) po pošti.

Zaradi lagljega in prikladnejega pošiljanja opozarjam čestito občinstvo slovensko, da je najbolje, ako se jih pet ali deset združi in pošije vkupe novce. Prosim samo za točen imenik, naznačenje bivališča, ker budem knjigo poslal vsakemu pojedincu načinom, katerim se navadno pošiljajo novine.

Sofija početkom aprila 1882.

Fran Kučinič,
Rue Banja- Baši, maison d'
Avram Davidov, parterre
Sofija, Bulgaria.

Razne vesti.

* (Pogorel) je v Kostnici 5. t. m. zgodovinsko znamenit stolp, takozvani „Paulus-Thurm“, v katerem je bil Hieronim Praški zaprt od majnika 1415 do majnika 1416. Stara stavba je zdaj rabila nekej pivovarni za magazin.

* (Samokolnica grškega kralja.) Jutri prično se dela, da se preklopje ožina (medmorje) pri Korintu. Pri tej slovesnosti bode kralj sam na vzočen, bode prvi zasadil lopato ter nekoliko izgrevene prsti odpeljal na samokolnici, katera se je izdelala pri nekem mizarji v Pešti. Ta samokolnica izdelana je v grškem slogu, z arabeskami bogato okinčana in vsa izdelana iz mahagonijevega lesa.

svoje stanovanje. — On je naš človek, a vender miren in hladnokrvni. Vsakemu drugemu človeku bi to očital, le njemu tega ne morem. To je jasen dokaz, da je pri našej „stvari“ vse odvisno od značaja pojedinih osob. Ta Vazilij je takšnega značaja, da bi se ne spremenil, ko bi ga z iglami zbadal; in to je prav. On je često pri meni in Marijani. A jedno še zanimljivo: jaz ljubim njo in ona mene (v mislih vidim, kako se smeje, ali to je resnica!) in vender nama pomanjkuje gradiva za razgovor. S tem Vaziljem se pa prepira in ga posluša in se razgovarja z njim. — Jaz nijsem ljubosumen; on je misli celo, kje, ne vem, preskrbeti nekako službo, vsaj prosila ga je zato — a vender mi je hudo, če ja tako vidim. In pomisli še to: samo besedico mi je črhni in ona je pripravljena se z menoj poročiti — in pop Sosim bi nastopil: „Veseli se, Jezajas!“ in tako dalje. A zategadelj ne bi meni srce zadowljeno bilo in nič bi se ne izpremenilo.... Kamor se jaz obrnem, povsod zadenem ob zapreke! Tudi jaz bi lahko tako dejal kot bivši najin sosed, pijani krojač, kadar je govoril o svojej ženi: „Življenje porezalo mi je perutnice.“

„Toda, meni pravi neko čuvstvo, da dolgo ne bode to trajalo, da se bode izpremenilo vse....

„Nijsem li jaz sam vedno zahteval in dokazo-

val, da je treba „začeti“? — No, zdaj se začenja! — „Ne spominam se, sem ti li poročal o nekem drugém znanci, črnokek sorodniku Sipjaginovem. Ta je sposoben, kaj prirediti!

„Uže sem hotel završiti svoje pismo, kar mi pride na pamet napisati ti nekoliko verzov. Marijani jih ne budem čital — — poetične moje poskušnje je ne dopadajo Ti jih časih hvališ in, kar je glavna stvar, o njih nikomur ne pripoveduješ. Jedna prikazen v Rusiji me je zelo pretresla

„Oprosti mi, žalostnega pisma ti nijsem hotel poslati, a zdaj vem, da se bode smijal — gotovo bode opazil, kako slabo razpoložen sem bil, ko sem te vrste pisal! Kdaj ti budem prihodnji list poslal in budem ti ga li? Kar se mi pa tudi pripeti, o tem sem preverjen: Ti ne bodeš pozabil

zvestega svojega prijatelja

A. N. a.

P. S. Da, naš narod spi Samo to vem, kadar se bode prebudil, ne bode takšen, kakor si ga mislimo mi“

Ko je Neždanov to slednjo vrsto zapisal, vrgel je pero v stran in rekel sam sebi: „Zdaj pa spat, da vso to poetično nezmisel pozabim.“ Vlegel se je v posteljo, a spanje mu dolgo nij zatisnilo trudnih očij.

(Dalje prihodnji.)

* (Žalovanje na državne troške.) Mej stara zla v Washingtonu — piše Philad. Demokrat — spada tudi ta, da so pri javnih svečanostih, pri katerih sodeluje kongres, dovoljene članom razne svote za njih osobne potrebe. Vrlo neugodno prime človeka, da so pri pogrebu umorjenega predsednika Garfielda zaračunjeni tako firovolni troški. Mej troški za pogreb nahaja se tudi 1700 dolarjev za šampanjec, žganje in smodke, 1200 dolarjev za bele rokvice itd. Razen tega pa še več jednakih računov, ki vsi kažejo, da se je veliko ljudij hotelo okoristiti kolikor mogoče pri tej narodnej nesreči.

* (Muhostrelec.) V Berolinu bode v kratkem sportna-razstava, h katerej pričakujejo znamenitega strelnca iz Amerike, nekega Robinsona, kateri strelnja le muhe. Z tako nežno sestavljenim samokresom — krogla je gorščno zrno — zadene vsako muho, sedečo ali letečo. V Cincinatu je staremu gospodu, katerega je ravno sladek spanček prevzel, na 13 korakov daleč zaporedoma 27 muh postrelil raz nosa, — a stari gospod se niti prebudil nij. Vseh 27 muh bilo je zadetih na glavo. Kdor tega ne veruje, naj gre sam gledat.

Darila za „Narodni dom“.

Prenesek	1066	gld. 44	kr.
Iz pušice pri banki „Slaviji“	1	90	
Iz pušice v kavarni „Merkur“	22	20	
Sokolova strelna družba	7	58	
Na dan volilne zmage v čitalnični gostilni nabranih	41	—	
Neimenovan v Mariboru	20	—	
Sv. J. iz Rateč prikrov	3	—	
V Trebnjem daroval je:			
G. Ljudevit Golja, c. kr. okr. sodnik	5	gld. —	kr.
G. Josip Kozina, c. kr. pristav	2	—	,
G. Karlin, župnik v Dobrničah	2	—	,
G. Kurent, kaplan	2	—	,
G. V. Kmet, učitelj pri sv. Lovrenci	1	—	,
G. Julij Treo, graščak v Malej vasi	1	—	,
G. J. Tomšič, učitelj v pokoji v Dobrničah	1	—	,
G. Bog. Helmich, poštni upravnik	1	—	,
G. Ljudevit Vašič, okr. zdravnik	2	—	,
G. Alojzij Jerše, nadučitelj	1	—	,
G. Ant. Vrančič, učitelj	1	—	,
G. Anton Binder, trgovski namestnik	1	—	,
Vkup	20	—	
Pri jour fixu dne 15. aprila	5	20	
G. Šimek Robič, župnik na Šentjurški gori	2	—	,
Bračno društvo v Sodražici	19	—	,
Vesela družba Tolmincev v krčmi pri pošti v Volčah	2	62	
Duhovščinski dekanatski župnik Komenske Pododbor v Siški nabral:	11	—	
G. C. Mayr	2	—	,
G. B. Marolt	1	—	,
Rodbina Košenina	1	—	,
Neimenovan	2	—	,
V pušici pri Ančniku	16	37	
V pušici pri Matjanu na Rožniku	11	—	,
V pušici pri Žibertu v Gorenjej Šiški	7	20	
V pušici pri Žibertu v Spodnjej Šiški	—	14	
Dominoklub pri g. Fr. Struklji v Spodnjej Šiški	3	34	
Vkup	44	5	,
G. Jakob Kočevan, mag. farmacie v Velikovci	3	—	,
G. Josip Šluet, dekan v Velikovci	2	—	,
G. Josip Messner, adv. koncipijent (kateri se je zavezal, vsak mesec plačati po jeden forint)	1	—	,
Vkup	1271	gld. 99	kr.

Meteorologično poročilo.

Pregled čez pretečeni teden.

Barometer: Stanje barometrovo je bilo pretečeni teden precej nizko in sploh za 4:91 mm. nižje, kot srednje stanje vsega leta; znašalo je namreč 730:39 mm. in je bilo vsak dan podnormalno. Ž oziru na povprečno številko vsega tedna je bilo stanje v ponedeljek, sredo, četrtek in petek nadnormalno; v vtorik, soboto in nedeljo pa podnormalno. Najvišje srednje stanje, za 4:11 mm. nad normalom, je imel četrtek; najnižje, za 3:68 mm. pod normalom, sobota; največji razloček v srednjem stanju znaša torek 7:79 mm. Najvišje v vsem tednu sploh, 736:80 mm. visoko, je stal barometer v četrtek zjutraj; najnižje, 725:83 mm. visoko, v nedeljo zjutraj; razloček med maksimum in minimum barometrovega stanja sploh znaša torek 10:97 mm. Največji razloček v stanji jednega dne, za 3:87 mm., je imel četrtek; najmanjši, za 0:72 mm., ponedeljek.

Termometer: Srednja temperatura vsega tedna je znašala 6:6° C., to je za 2:5° C. pod normalom in je bila v petek, soboto in nedeljo nadnormalna, v ponedeljek, vtorik, sredo in četrtek pa podnormalna. Najnižjo srednjo temperaturo 11:1° C. je imela nedelja, najnižjo + 2:3° C. ponedeljek; največji razloček v srednjem stanju znaša torek 8:8° C. — Največja temperatura vsega tedna sploh + 16:1° C. je bila v nedeljo opoldune, najnižja — 1:4° C. v sredo zjutraj, največji razloček v stanji sploh znaša torek 17:5° C. Temperatura je bila samo dvakrat negativna. Največji razloček v temperaturi jednega dne za 14:2° C. je imel četrtek; naj-

manjši za 1° C. ponedeljek; temperatura je bila tedaj precej nejednakomerna.

Vetrovi pretečenega tedna so bili večinoma slabotni; prevladovali so sploh južni in vzhodni vetrovi nad severnimi in zahodnimi; z največjimi, namreč s 47,5%, je bil zastopan „jugozahod“, s 24%, „vzhod“, s 14%, „brezvetrije“, z 9,5%, „gorenjec“, s 5%, „burja“.

Nebo je bilo vsled nizkega stanja barometrovega večinoma, s 57%, oblačno, z 28,5% jasno, s 14,5% pa deloma jasno in deloma oblačno.

Vreme: Pretečeni teden je imel dva deževna dneva, namreč soboto in ponedeljek, z 29,00 mm., oziroma 8,50 mm. dežja.

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. aprila t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	10
Rež,	6	1
Ječmen	5	20
Oves,	3	74
Ajda,	4	87
Proso,	5	20
Koruza,	6	20
Leča	9	—
Grah	9	—
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	2	86
Maslo, kilogram.	1	9
Mast,	—	84
Špeh frišen	74	—
„ povojen,	78	—
Surovo maslo,	85	—
Jajca, jedno	2	—
Mleko, liter	8	—
Goveje meso, kilogram	56	—
Teleće	52	—
Svinjsko	62	—
Koštrunovo	30	—
Kokoš	35	—
Golob	18	—
Seno, 100 kilogramov	2	50
Slama,	1	78
Drva trda, 4 kv. metre	5	80
„ mehka,	4	20

Dunajska borza

dné 19. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	76 gld.	55 kr.
Enotni državni dolg v srebru	77	35
Zlata renta	94	45
1860 državno pesojilo	130	—
Akcije narodne banke	828	—
Kreditne akcije	344	50
London	120	05
Srebro	—	—

Umrli so v Ljubljani:

16. aprila: Marija Friš, postiljonova vdova, 60 let, Gradišče št. 5, za sprajaranjem drobu. — Alojzija pl. Beck, šivilja, 69 let, Mestni trg št. 3, za oslabenjem pluč.

17. aprila: Šolastika Marija Glaser, usmiljena sestra, 26 let, Poljanska cesta št. 30, za jetiko.

Napol.	9	52
C. kr. cekini	5	63
Državne marke	58	75
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119
Državne srečke iz l. 1864	100	172
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	60
Ogrska zlata renta 6%	119	80
„ papirna renta 5%	89	90
5% štajerske zemljije, odvez. oblig.	88	45
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	119	50
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	50
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100 gld.	179
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	136
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	217	—

Iščejo se
vešči potovalci,
kateri so vežbani v priv. poslovih, da prodajejo šivalne stroje jedne najslavnnejših fabrik.
Kompetentni, ki so v tem poslu uže delovali, imajo prednost. Ponudbe naj se takoj pošljejo pod: S. M. C. 100 poste restante Trst. (251-1)

Oznanilo.

Podpisano vodstvo s tem javlja, da se hranilnica mesta Kočevje odpre

dne 11. maja 1882.

Uradni dnevi, v kajih se vloge proti 4 proc. sprejemajo in posojila na posestva proti pupilarnej gotovosti ali proti zastavnemu poroštvo na 6 proc. obresti dovoljujejo, so vsak četrtek v tednu, in če bi slučajno na ta dan spadal praznik v mestu Kočevji, naslednji petek dopoludne od 9. do 12. ure.

V Kočevji dne 4. aprila 1882. (248)

Vodstvo hranilnice mesta Kočevje.

Oštir se išče

za gostilno ne daleč od Ljubljane. — Natančno se izve v Novih ulicah št. 5, I. nadstropje. (249-1)

Kmetska hiša,

pripravna za gostilno in kramarijo, posebno, ker zdanji Podbrežki gostilničar zavoljo dacarskih sitnosti misli popolnoma opustiti vinotoč, se daje v najem ali proda. Več o tem pove A. Pavlin, Podbrežje na Gorenjskem. (339-2)

Tuji:

18. aprila.

Pri Slonu: Vester iz Otalež. — Demelio, Müller, Steher, Serra iz Trsta. — Knoblauch, Vodničar z Dunaja. — Freiherr pl. Ringhofer iz Smihova. — Koren iz Planine.

Pri Mateti: Bernert, Esinger, Blau, Girschler, Poljak z Dunaja. — Heinrich iz Gradea. — Ortner iz Frankobroda.

Grand Theatre mecanique.

Arena na cesarja Frana Josipa trgu.

v četrtek dné 20. aprila

dve predstavi.

Začetek prve ob 4½ ur. popoludne, druge ob 7½ ur. zvečer.

(Pri popoludanski predstavi se ne bode streljalo.)

Program: Se jedenkrat požar v Moskvi.

V petek ni nobene predstave. — V soboto in nedeljo nov program.

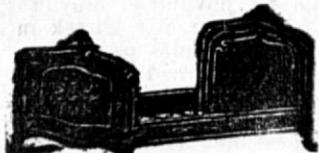
Spoštovanjem

Fr. Gierke.

(250)

Velike izgube,

katerje je velika londonska tovarna za železno hišno opravo Codderidge Brothers and Comp.

(Postelje so blizu take, kakor ta podoba.)

1750 finih železnih, zelo lepih, lakiranih umivalnih miz velike trpežnosti, jedna po gld. 6.— (prej gld. 24.—).

1449 zelo masivnih, lepo delo in nedosežen kinč vsakega stanovanja in vsake sobe po čudovito nizkej ceni jeden po gld. 8.—, prej gld. 32,50).

1850 zelo lepo dvobarveno kostanjasto lakiranih, 130 cm. dolgih in 60 cm. širokih pol kositrenih postelj za otroke z zelo finimi zelenimi svilenimi mrežami, jedna po gld. 13.— (prej gld. 40.—).

Pismena naročila izvršujem tudi po jedino v izvrstnih eksemplarjih proti poštnej nakaznici. (190-4)

F. BUGANYI,

eksportna hiša, Landstrasse, Löwengasse, Wien.

Izdajatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

2000 do 3000 goldinarjev

se proti 6—7% na posestvo brez dolgov v okolici Ljubljane na I. mesto vzame na posodo. — Kje, pove upravništvo Slovenskega Naroda". (240-2)

EPILEPSIJO

(božjast) ozdravi indijski zeliški sok, ki se kot posebnost, da kot jedino sredstvo z najboljšim uspehom rabi zoper božjast. (218-27)

Božjastni se hitro in srečno ozdravi, ako štirikrat ali petkrat na dan tega soka po 15 kapljic na sladkorji zavžije. Celo najstarejša in najzlobnejša bolezen se ublaži in naposled popolnem odpravi.

Dobiva se flacon po 20 kr. v skoraj vseh lekarnah Avstro-Ogerske, a v Ljubljani ima ta sok lekarnar g. Julius pl. Trnkóczy, v Ječinu pa prijevajatelj Rudolf Stahl, emer. lekarnar.

S pošto se menj kot 2 flacona ne pošilja.

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet, pomagajo tako, če ima človek krč v želodci, migrēno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava bol, če ima krč v prih, mastno zgago. Telo se hitro scisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kislino. Davci in tifusu vzamejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po ¼, žličke vsako uro, ter varujejo naležljivosti. Cloveku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusiti z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar g. J. Svoboda v Ljubljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247-83)

Oglas.

Po znižanej ceni

se dobivajo (247-1)

Slomšekovi zbrani spisi

pri g. izdatelju Mih. Lendovšek-u v Ptaju (Pettau) in sicer: I. Pesni po 50 kr., II. Basni

in III. Životopisi pa po 70 kr.

Pri istem oddajejo se tudi

Val. Orožnovi spisi,

po 40 kr. broš. izvod.

Obče priznan kot jako izvrstno izdelan

portret

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega